

Read the full book on: [10.1787/growth-2013-en](https://doi.org/10.1787/growth-2013-en)

Μεταρρυθμίσεις οικονομικής πολιτικής 2013. Με στόχο την ανάπτυξη

Περίληψη στα ελληνικά

- Η έκθεση «Με στόχο την ανάπτυξη» αξιοποιώντας την εμπειρογνώσια του ΟΟΣΑ σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις διαρθρωτικής πολιτικής και τις οικονομικές επιδόσεις παράσχει στους υπευθύνους χάραξης πολιτικής μία δέσμη απτών συστάσεων για τη μεταρρύθμιση εκείνων των τομέων που έχουν προσδιοριστεί ως προτεραιότητες για τη σταθερή ανάπτυξη.
- Στις εκθέσεις «Με στόχο την ανάπτυξη» ο ΟΟΣΑ έχει προσδιορίσει συστάσεις για μεταρρυθμίσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση του πραγματικού εισοδήματος και της απασχόλησης για κάθε χώρα μέλος ήδη από το 2005, και πιο πρόσφατα, για τις χώρες της επανομαζόμενης ομάδας «BRICS». Η συγκριτική αυτή αξιολόγηση παρέχει ένα εργαλείο στις κυβερνήσεις για να σταθμίσουν τις μεταρρυθμίσεις πολιτικής που επηρεάζουν μακροπρόθεσμα το βιοτικό επίπεδο των πολιτών τους.
- Από τη σύνοδο κορυφής στο Πίτσμπουργκ το 2009 κι έπειτα η έκθεση «Με στόχο την ανάπτυξη» χρησιμοποιείται στη Διαδικασία Αμοιβαίας Αξιολόγησης συμβάλλοντας έτσι στο τακτικό πρόγραμμα εργασίας της Ομάδας των 20 (G20) για την επίτευξη ισχυρής, βιώσιμης και ισορροπημένης ανάπτυξης.
- Πέντε προτεραιότητες πολιτικής έχουν προσδιοριστεί για κάθε χώρα βάσει της ικανότητάς τους να βελτιώσουν μακροπρόθεσμα τα υλικά βιοτικά επίπεδα μέσω της αύξησης της παραγωγικότητας και της απασχόλησης. Οι προτεραιότητες γενικά καλύπτουν τις ρυθμίσεις της αγοράς προϊόντων και εργασίας, την εκπαίδευση και την κατάρτιση, τα συστήματα φορολόγησης και παροχών, τους εμπορικούς και τους επενδυτικούς κανόνες και τις πολιτικές για την καινοτομία.

Στην έκδοση αυτή εξετάζεται η πρόοδος που επιτεύχθηκε ως προς τις προηγούμενες συστάσεις και προσδιορίζονται νέες προτεραιότητες για το εγγύς μέλλον. Επίσης εξετάζεται η δυνητική επίδραση των συστάσεων πολιτικής της έκθεσης «Με στόχο την ανάπτυξη» σε εκείνους τους στόχους δημόσιας πολιτικής που δεν αφορούν τη μεγέθυνση του ΑΕΠ.

Στο Κεφάλαιο 1 εξετάζεται πρώτα η πρόοδος που έχει επιτευχθεί από το 2011 ως προς τις προτεραιότητες πολιτικής που προσδιορίστηκαν στις προηγούμενες εκδόσεις της έκθεσης «Με στόχο την ανάπτυξη». Κατόπιν μελετώνται εκ νέου οι προτεραιότητες μεταρρύθμισης που θα διασφαλίσουν σταθερό ρυθμό ανάπτυξης και αύξηση της απασχόλησης εν μέσω ασθενών οικονομικών προοπτικών βραχυπρόθεσμα.

Στο Κεφάλαιο 2 εξετάζονται τη δυνητική επίδραση των συστάσεων πολιτικής που ευνοούν τη ανάπτυξη σε δυο άλλες πτυχές της ευημερίας: στην κατανομή του εισοδήματος και το περιβάλλον. Επίσης, διερευνάται ο δυνητικός αντίκτυπος των συστηνόμενων μεταρρυθμίσεων στις εσωτερικές (δημοσιονομικές) και εξωτερικές (ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών) ανισορροπίες. Στόχος είναι να περιγραφτούν οι κύριοι διάλογοι επιρροής και να εντοπιστούν πιθανοί συμβιβασμοί και συμπληρωματικότητες πολιτικής.

Οι πέντε προτεραιότητες πολιτικής που προσδιορίζονται για κάθε χώρα συνοψίζονται στα επιμέρους σημειώματα των χωρών τα οποία ομαδοποιούνται στο Κεφάλαιο 3. Η επιλογή των προτεραιοτήτων πολιτικής βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε μία περιεκτική δέσμη ποσοτικών δεικτών που επιτρέπουν τη σύγκριση των υφιστάμενων πολιτικών των χωρών και παρουσιάζονται στο Κεφάλαιο 4.

Βασικά μηνύματα πολιτικής

Πρόοδος και προτεραιότητες των μεταρρυθμίσεων πολιτικής

- Στις χώρες του ΟΟΣΑ η δράση για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα από την έναρξη της συγκριτικής αξιολόγησης στο πλαίσιο της έκθεσης «Με στόχο την ανάπτυξη». Το γεγονός αυτό αντικατοπτρίζει την αυξανόμενη αναγνώριση της ανάγκης για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις με στόχο την αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας και της διατηρησιμότητας των δημόσιων οικονομικών, που αποτελούν προϋποθέσεις για την επάνοδο σε υγιή τροχιά ανάπτυξης μετά την κρίση.
- Ο ρυθμός των μεταρρυθμίσεων ήταν ιδιαίτερα υψηλός στις χώρες της ευρωζώνης είτε λόγω των προγραμμάτων χρηματοοικονομικής βοήθειας είτε λόγω των άμεσων πιέσεων της αγοράς (π.χ. Ελλάδα, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία και Πορτογαλία) ακόμα και σε πολιτικώς ευαίσθητους τομείς όπως είναι οι εργασιακές ρυθμίσεις και τα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας. Στις χώρες αυτές επίσης εφαρμόζονται σημαντικά προγράμματα δημοσιονομικής εξυγίανσης. Αντίθετα, σε άλλες χώρες της ευρωζώνης, ιδιαίτερα σε εκείνες που παρουσιάζουν πλεόνασμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και σε εκείνες που έχουν τα υψηλότερα βιοτικά επίπεδα (π.χ. Ελβετία, Ηνωμένες Πολιτείες και Νορβηγία), ο ρυθμός των μεταρρυθμίσεων ήταν πολύ πιο συγκρατημένος. Εντούτοις, στις χώρες αυτές η πιο ενεργητική προώθηση των μεταρρυθμίσεων θα βοηθούσε στην επίτευξη εξισορρόπησης τόσο στο εσωτερικό της ευρωζώνης όσο και ευρύτερα. Θα βοηθούσε επίσης στη στήριξη της αξιοπιστίας των σχεδίων δημοσιονομικής εξυγίανσης.
- Η δράση για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων ήταν σχετικά υψηλή στις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης, αλλά πιο συγκρατημένη κατά μέσο όρο στις χώρες «BRIICS», αντικατοπτρίζοντας εν μέρει την ηπιότερη πίεση για μεταρρυθμίσεις λόγω της κρίσης στις εν λόγω χώρες. Μόλαταύτα, έχει επιτευχθεί πρόοδος όσον αφορά τον περιορισμό του κρατικού ελέγχου στις επιχειρήσεις, τη βελτίωση της διαφάνειας της κανονιστικής ρύθμισης της αγοράς προϊόντων και την ενίσχυση των συστημάτων βασικής εκπαίδευσης.
- Συγκρίνοντας τις προτεραιότητες που προσδιορίστηκαν στις εκθέσεις «Με στόχο την ανάπτυξη» του 2011 και του 2013, η πιο αξιοσημείωτη αλλαγή είναι η σαφής αύξηση του αριθμού των προτεραιοτήτων εκείνων που στοχεύουν στην τόνωση της απασχόλησης στις χώρες του ΟΟΣΑ, ιδιαίτερα στο πεδίο των κοινωνικών παροχών και των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης. Η εξέλιξη αυτή αντικατοπτρίζει το γεγονός ότι οι κυβερνήσεις επικεντρώνονται όλο και περισσότερο στην αντιμετώπιση της κατάστασης που κληροδοτήθηκε στην αγορά εργασίας από την ασθενή ανάκαμψη μετά την κρίση και τις συναφείς προκλήσεις που προκύπτουν από την παροχή βοήθειας στους ανέργους για να επιστρέψουν στην εργασία. Η μεγαλύτερη έμφαση που δίνεται στις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης και τις κοινωνικές παροχές συνάδει σε μεγάλο βαθμό με τις δεσμεύσεις διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και τις βασικές προτεραιότητες των ίδιων των χωρών, όπως εκφράζονται στα Σχέδια Δράσης της Ομάδας των 20.
- Ιδιαίτερα όσον αφορά την ευρωζώνη η ανάγκη μείωσης της ανεργίας παραμένει επείγουσα πρόκληση. Οι συστάσεις για τη μεταρρύθμιση των συστημάτων φορολόγησης και παροχών, των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης και της νομοθεσίας για την προστασία της εργασίας είναι συνεπώς σχετικά κοινές, αν και οι μεταρρυθμίσεις της αγοράς προϊόντων θεωρούνται επίσης σημαντικές, κυρίως στον κλάδο των υπηρεσιών

όπου μπορούν να αποφέρουν σχετικά γρήγορη αύξηση της απασχόλησης. Στις υπόλοιπες σχετικά πλούσιες χώρες του ΟΟΣΑ, ιδιαίτερα στην Ιαπωνία και την Κορέα, προσδίδεται μεγαλύτερη έμφαση στην ενίσχυση της παραγωγικότητας της εργασίας και η προσοχή εστιάζεται στη μεταρρύθμιση του κανονιστικού πλαισίου των κλάδων δικτύων κοινής ωφέλειας, στην αναδιάρθρωση της φορολογίας, στην αναθεώρηση των περιορισμών στις ξένες άμεσες επενδύσεις και στη μεταρρύθμιση των γεωργικών επιδοτήσεων. Η αναδιάρθρωση της φορολογίας είναι επίσης προτεραιότητα για τις Ηνωμένες Πολιτείες, όπως και η ανάγκη βελτίωσης της αποδοτικότητας και της ισότητας στην εκπαίδευση και την υγεία.

- Για τις χώρες με χαμηλότερο εισόδημα όπως το Μεξικό, η Τουρκία και οι χώρες «BRIICS», η ανάπτυξη ήταν έως πρόσφατα γενικά ισχυρή, όμως μία σειρά κοινών προκλήσεων αφορά την ποιότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων και την προαγωγή της συμμετοχικής εκπαίδευσης, τη χωρητικότητα και το κανονιστικό πλαίσιο για τις υποδομές και τη γενικευμένη ύπαρξη σημαντικών εμποδίων στον ανταγωνισμό και τις επενδύσεις τόσο για τις εγχώριες όσο και τις ξένες επιχειρήσεις. Ο άτυπος χαρακτήρας της εργασίας επίσης προκαλεί οικονομικές και κοινωνικές ζημιές στην πλειονότητα των εν λόγω χωρών και για αυτό υπάρχουν αρκετές συστάσεις, για παράδειγμα, όσον αφορά τα συστήματα φορολόγησης και παροχών καθώς και την προστασία της απασχόλησης, που στοχεύουν στη μείωση της άτυπης απασχόλησης.

Δυναμικός παράπλευρος αντίκτυπος των μεταρρυθμίσεων που ευνοούν την ανάπτυξη

- Πολλές από τις αλλαγές πολιτικής που υποδεικνύονται για την ανάπτυξη έχει αποδειχθεί ότι είτε βοηθούν στην επίτευξη άλλων στόχων ευημερίας είτε δεν έχουν κανένα σαφή αντίκτυπο. Ωστόσο, μερικές συστάσεις μπορεί να έρθουν σε σύγκρουση με στόχους που αφορούν την ανακατανομή του εισοδήματος ή το περιβάλλον. Συνεπώς, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής πρέπει να έχουν υπόψη τους το ενδεχόμενο συμβιβασμών, ούτως ώστε να σχεδιάζουν δέσμες πολιτικών που να ανταποκρίνονται πληρέστερα στους επιδιωκόμενους στόχους.
- Η μεταστροφή της φορολογικής σύνθεσης από τους άμεσους φόρους προς το φόρο κατανάλωσης, τους περιβαλλοντικούς φόρους και τους φόρους ακινήτων, όπως υποδεικνύεται για πολλές χώρες ως μέσο βελτίωσης των κινήτρων για εργασία και επενδύσεις, θα μπορούσε να έρθει σε σύγκρουση με τους στόχους ισότητας, εκτός εάν σχεδιαστούν συνοδευτικά μέτρα έτσι, ώστε να μετριάσουν ή να ελαχιστοποιήσουν τις δυσμενείς επιδράσεις στην κατανομή του εισοδήματος.
- Τα μέτρα που αφορούν τη νομοθεσία για την προστασία της απασχόλησης, τους θεσμούς για τις μισθολογικές διαπραγματεύσεις και τον ελάχιστο μισθό, που υποδεικνύονται για τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης των εργαζομένων με χαμηλή ειδίκευση και των νέων, ίσως να διευρύνουν την απόκλιση των μισθών και να επιδεινώσουν συνεπώς την εισοδηματική ανισότητα βραχυπρόθεσμα. Οι συνέπειες αυτές, εντούτοις, ίσως να αντισταθμιστούν εν μέρει ή ακόμα και πλήρως μακροπρόθεσμα, καθώς οι προοπτικές απασχόλησης βελτιώνονται για τους εν λόγω εργαζομένους, ιδιαίτερα για αυτούς που δεν έχουν ισχυρούς δεσμούς με την αγορά εργασίας.
- Οι μεταρρυθμίσεις για την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας σε γενικές γραμμές θα ασκήσουν μεγαλύτερη πίεση στους περιβαλλοντικούς πόρους, για παράδειγμα μέσω της αύξησης των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου, της παραγωγής αποβλήτων ή της άντλησης των υδάτων. Παρόλα αυτά, μερικές από αυτές τις συστάσεις θα βοηθήσουν επίσης να καταστεί η μελλοντική μεγέθυνση του ΑΕΠ πιο αειφόρος μέσω της αύξησης του κόστους παραγωγής των δραστηριοτήτων που είναι επιβλαβείς για το περιβάλλον. Πρόκειται κυρίως για τις συστάσεις που αφορούν τη μεταστροφή από τη φορολόγηση της εργασίας στη φορολόγηση των ρυπογόνων εκπομπών. Επίσης, οι μεταρρυθμίσεις που αυξάνουν τον ανταγωνισμό στις αγορές αγαθών και υπηρεσιών και διευκολύνουν την ανακατανομή των πόρων θα στηρίξουν την αποτελεσματικότητα των αγορακεντρικών περιβαλλοντικών μέσων, καθώς αυξάνουν την ανταπόκριση στα σήματα των τιμών.
- Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που ευνοούν την ανάπτυξη έχουν έναν άμεσο, βραχυπρόθεσμο αντίκτυπο στους κυβερνητικούς προϋπολογισμούς όταν η εφαρμογή τους απαιτεί επιπρόσθετους δημόσιους πόρους ή (λιγότερο συχνά) συνεπάγεται περικοπές των αρχικών δαπανών ή αυξήσεις των εσόδων. Μακροπρόθεσμα, η επίδραση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στον προϋπολογισμό θα διαφέρει κυρίως σύμφωνα με το εάν τονώνουν την ανάπτυξη μέσω της απασχόλησης ή μέσω της παραγωγικότητας. Και στις δυο περιπτώσεις οι μεταρρυθμίσεις αυξάνουν τα φορολογικά έσοδα, όμως μόνο στην περίπτωση της απασχόλησης μπορούν να βελτιώσουν σημαντικά το δημοσιονομικό ισοζύγιο.
- Οι μεταρρυθμίσεις που έχουν ως στόχο τη μείωση των εμποδίων στην πλήρη απασχόληση των γυναικών και τον περιορισμό των κανονιστικών φραγμών εισόδου σε συγκεκριμένους τομείς, οι οποίες υποδεικνύονται σε ορισμένες χώρες με εξωτερικό πλεόνασμα, θα αποδυναμώσουν το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, καθώς θα μειώσουν την αποταμίευση και θα τονώσουν τις επενδύσεις. Αντίθετα, τα μέτρα πολιτικής που είναι πιο πιθανό να ενισχύσουν το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών συμπεριλαμβάνουν μεταρρυθμίσεις που αυξάνουν την ανταγωνιστικότητα των εξαγωγικών τομέων μέσω αλλαγών στη φορολογία ή μεγαλύτερης έκθεσης στον εγχώριο ανταγωνισμό.

© OECD

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περίληψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2013), *Economic Policy Reforms 2013. Going for Growth*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/growth-2013-en